

Ärende: VN/20350/2024

Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av alkohollagen (utvidgning av rätten till försäljning till utomstående för bryggerier, brännerier och vinodlingar)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Statens ämbetsverk på Åland tackar för möjligheten att yttra sig om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med lagförslag om ändring av alkohollagen (1102/2017), gällande utvidgning av rätten till försäljning till utomstående för bryggerier, brännerier och vinodlingar. Behörigheten för beviljande av tillstånd för alkoholdrycker inom landskapet Åland är delad mellan riket och Åland. Detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker beviljas av Tillstånds- och tillsynsverket om sökandens detaljhandelsställe ligger i Finland. Om sökandens detaljhandelsställe ligger i landskapet Åland, beviljas tillståndet dock av Statens ämbetsverk på Åland. Alkoholbolagets detaljhandelsställen godkänns på ansökan av alkoholbolaget av Tillstånds- och tillsynsverket. Om försäljningsstället ligger i landskapet Åland, godkänns försäljningsstället dock av Statens ämbetsverk på Åland, Alkohollagen 7 §. 26 §. Med stöd av 18 § 13 punkten i självstyrelselagen har landskapet Åland lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet gällande utskänkning av alkoholdrycker.

I propositionen föreslås att alkohollagen ändras så att rätten för småskaliga producenter av alkoholdrycker att sälja sina produkter direkt till konsumenter på tillverkningsstället utvidgas. De nuvarande särskilda undantagen för gårdsvin och hantverksöl upphävs, och istället införs ett enhetligt undantag som gäller lokala småproducenters försäljning av alkoholdrycker som

☐ framställts genom jäsning och innehåller mer än 8,0 volymprocent etylalkohol, samt

☐ framställts på annat sätt och innehåller mer än 5,5 volymprocent etylalkohol.

Den utvidgade detaljhandelsrätten för småproducenter förutsätter detaljhandelstillstånd enligt alkohollagen och omfattar tillverkare vars årliga produktion, omräknad till ren alkohol, inte överstiger 100 000 liter.

Ämbetsverket konstaterar att propositionens förslag om att utvidga småproducenternas rätt att sälja alkoholdrycker till utomstående skulle innebära ökade tillsynsuppgifter för ämbetsverket, främst vad gäller att säkerställa att åldersgräns- och berusningskontroll samt försäljningstider efterlevs på försäljningsstället. Ämbetsverket är en liten myndighet med begränsade personalresurser och en ökad tillsyn till följd av den planerade lagändringen kan leda till att mer personalresurser måste fördelas till uppgifter inom alkoholtillsynen. Ämbetsverket betonar vikten av att tillsynsmyndigheterna har tillräckliga verktyg och resurser för att övervaka att reglerna tillämpas på ett korrekt sätt i detaljhandeln med alkohol.

Ämbetsverket konstaterar vidare att det i propositionen inte omnämns att landskapet Åland har lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet över utskänkningstillstånd av alkoholdrycker (serveringstillstånd) med stöd av självstyrelselagen för Åland. Landskapet Åland har dessutom lagstiftningsbehörigheten för socialvård, hälso- och sjukvård samt ordning och säkerhet.

Då den föreslagna lagstiftningen påverkar rättsområden som hör till landskapet Ålands behörighetsområden bör också konsekvenserna av lagstiftningen på Åland utredas i propositionen. Den föreslagna regleringen är generellt utformad och tillämpas på samma villkor oberoende av geografiskt område. Några särskilda bestämmelser som riktar sig specifikt till Åland ingår inte i propositionen.

Karlsson Tobias
Statens ämbetsverk på Åland